

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Palestijnse Gebieden || Rapport

Veiligheidssituatie op de Westelijke Jordaanoever

Juni 2024

Colofon

Titel	Palestijnse Gebieden: Veiligheidssituatie op de Westelijke Jordaanoever
Auteur	Ministerie van Justitie en Veiligheid Immigratie en Naturalisatiedienst Directie Dienstverlening Afdeling Expertise Team Onderzoek en Expertise Land en Taal (TOELT) Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag Postbus 16275 2500 BG Den Haag ocilainf@ind.nl

Inhoud

Colofon—3

Inleiding—5

1 De Veiligheidssituatie op de Westelijke Jordaanoever—7

- 1.1 Korte beschrijving van de Westelijke Jordaanoever—7
- 1.2 De veiligheidssituatie—8
 - 1.2.1 Palestijnse slachtoffers—9
 - 1.2.2 Palestijnse gewonden—10
 - 1.2.3 Locaties van het geweld—10
 - 1.2.4 Voorbeelden van geweldsincidenten—11
 - 1.2.5 Daders van het geweld—12
 - 1.2.6 Aard van het geweld—13
 - 1.2.7 Arrestaties—14

2 De humanitaire situatie op de Westelijke Jordaanoever—15

- 2.1 Economische gevolgen—15
- 2.2 Binnenlandse ontheemding—15
- 2.3 Sloop van huizen en infrastructuur—16
- 2.4 Gezondheidszorg—18
- 2.5 Onderwijs—18
- 2.6 Humanitaire hulp—18

3 Lijst van gebruikte bronnen—20

Inleiding

Doel

Dit rapport bespreekt de actuele veiligheidssituatie op de Westelijke Jordaanoever en de gevolgen daarvan. De verslagperiode beslaat de periode februari tot mei 2024. Tijdens het schrijven van dit rapport was de oorlog tussen Hamas en Israël nog gaande in de Gazastrook. TOELT heeft dit rapport geschreven op verzoek van DMB.

Het onderhavige rapport borduurt voort op het Rapport van het Belgische CEDOCA dat uitgebreid de veiligheidssituatie op de Westelijke Jordaanoever in de periode van april 2023 tot februari 2024 beschrijft.

In dat rapport komt de algemene situatie op de Westelijke Jordaanoever (inclusief Oost-Jeruzalem) aan de orde en het focust achtereenvolgens op de moderne geschiedenis en de politieke en maatschappelijke ontwikkelingen in de Palestijnse Gebieden tot eind februari 2024. De veiligheidsincidenten in die periode op de Westelijke Jordaanoever worden besproken, waarbij de omvang, de locatie, de doelwitten en de aard van het geweld worden toegelicht. Naast de veiligheidsincidenten met dodelijke afloop als gevolg van het optreden van de Israëlische veiligheidstroepen komen ook incidenten aan bod waarbij joodse kolonisten dodelijk geweld gebruiken. Ook geweldpleging van Palestijnse militanten en burgers tegen leden van de Israëlische veiligheidstroepen en joodse kolonisten komen aan bod. Ten slotte wordt toegelicht op welke wijze door de Israëlische veiligheidsmaatregelen op de Westelijke Jordaanoever de bewegingsvrijheid van de Palestijnse bevolking wordt beknót en wordt de vernieling van gebouwen van Palestijnse eigenaars en de daaruit volgende ontheemding beschreven.¹

Indeling van dit rapport

Het rapport bestaat uit twee hoofdstukken. Hoofdstuk één beschrijft de veiligheidssituatie en begint met een korte beschrijving van de Westelijke Jordaanoever. Verder wordt in hoofdstuk één aandacht besteed aan het aantal slachtoffers, de locaties van het geweld, de daders van het geweld en de aard van het geweld. Hoofdstuk twee bespreekt de humanitaire situatie op de Westelijke Jordaanoever, waarbij wordt ingegaan op de economische gevolgen, de binnenlandse ontheemding, de sloop van huizen en infrastructuur, de gezondheidszorg en de humanitaire hulp.

Een omschrijving van de gebruikte bronnen is te vinden in hoofdstuk 3. Bekende bronnen (zoals rapporten van Amnesty International (AI), Human Rights Watch (HRW), European Union Agency for Asylum (EUAA)) worden niet in de bijlage beschreven.

Disclaimer

Dit rapport is geschreven aan de hand van de richtlijnen van de European Union Agency for Asylum (EUAA, voorheen EASO) voor het verwerken van feitelijke

¹ COI FOCUS Palestijns Gebied – Westelijke Jordaanoever Veiligheidssituatie, 26 maart 2024, [url](#)

landeninformatie.² Het is samengesteld op basis van zorgvuldig geselecteerde bronnen. Elke bron is vermeld middels een referentie.³ Alle geleverde informatie is met uiterste zorg onderzocht, geëvalueerd en verwerkt binnen een beperkte tijdsspanne.

TOELT pretendeert niet dat dit document volledig is. Evenmin geeft het rapport uitsluitel in het kader van een aanvraag om een verblijfsvergunning asiel. Termen als "vluchteling", "risico" en vergelijkbare begrippen die (ook) een vreemdelingrechtelijk relevante betekenis hebben worden in dit rapport in algemene zin gebruikt. De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) of een van de personen of afdelingen die onder verantwoordelijkheid van de IND functioneren, zijn niet verantwoordelijk voor eventueel gebruik door derden van de informatie uit dit rapport. Indien specifieke informatie uit dit rapport wordt gebruikt, wordt de gebruiker verzocht om te verwijzen naar de onderliggende bron(nen).

Indien bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet in dit rapport worden genoemd, betekent dit niet dat de gebeurtenis niet heeft plaatsgevonden of dat de persoon of organisatie niet bestaat, alleen dat TOELT deze niet in openbare bronnen heeft teruggevonden. Bij twijfel over bronnen, brongebruik of inhoud, kunt u contact opnemen met TOELT.

De onderzoekswerkzaamheden voor dit rapport zijn begonnen op 23 april 2024 en afgesloten op 3 juni 2024. Daarna verschenen informatie is niet verwerkt.

Spelling

In dit rapport wordt gebruik gemaakt van de meest gebruikelijke spelling van namen van plaatsen en personen. Soms zijn alternatieve namen tussen haakjes opgenomen om het digitale zoeken ernaar te vergemakkelijken.

Artikel 1F

Deze rapportage bevat informatie die in een individuele zaak kan dienen als aanwijzing dat artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag op de betrokken vreemdeling van toepassing is. Voor een nadere toelichting op de categorieën en de te volgen werkwijze kunt u mailen naar "%Asiel Format 1F".

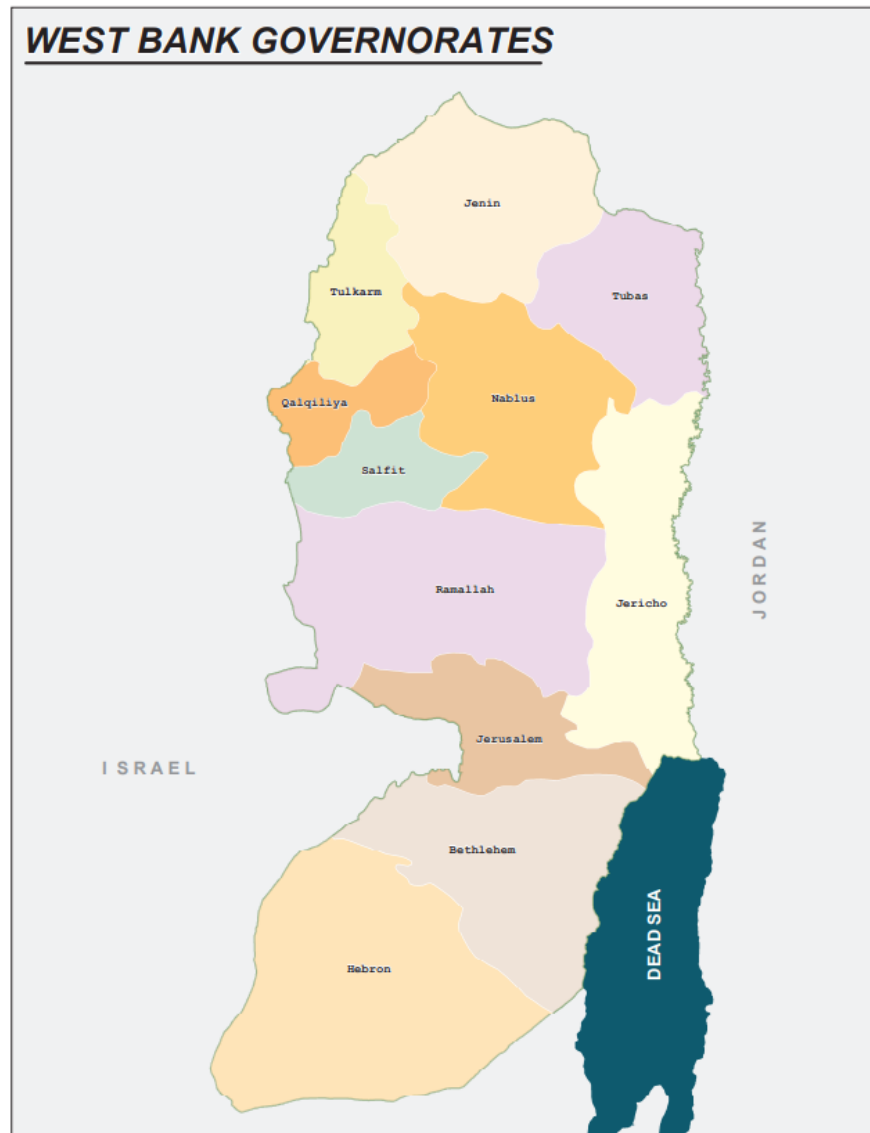
² EUAA, Country of Origin Information (COI) Report Methodology, 22 februari 2023, https://coi.euaa.europa.eu/administration/easo/PLib/2023_02_EUAA_COI_Report_Methodology.pdf

³ De voetnoten bevatten beknopte verwijzingen. Volledige titelbeschrijvingen met internetadressen zijn te vinden in de lijst van geraadpleegde bronnen aan het einde van de tekst.

1 De Veiligheidssituatie op de Westelijke Jordaanoever

1.1 Korte beschrijving van de Westelijke Jordaanoever

Op de Westelijke Jordaanoever wonen naar schattingen 3,1 miljoen Palestijnen op een oppervlakte van ongeveer 5.860 vierkante kilometer (de provincies Noord-Holland en Utrecht samen).⁴ De Westelijke Jordaanoever wordt geregeerd door de Palestijnse Autoriteit (PA) en is administratief onderverdeeld in elf provincies⁵, te weten van het noorden naar het zuiden: Jenin, Tubas, Tulkarm, Nablus, Qalqilya, Salfit, Jericho en de Jordan Valley, Ramallah en al-Bireh, Jeruzalem, Bethlehem en Hebron.⁶

Provincies Westelijke Jordaanoever (bron: OCHA⁷)

⁴ CIA, The World Factbook, [url](#)

⁵ Ministerie van Buitenlandse Zaken, algemeen ambtsbericht Palestijnse Gebieden april 2022, p.7, [url](#)

⁶ ECFR, Mapping Palestinian Politics, Governorates, [url](#)

⁷ OCHA, West Bank governorates (Jul 2005), [url](#)

Hieronder een tabel met het aantal inwoners per provincie in **2023**. Het betreft een schatting van de *Palestinian Central Bureau of Statistics (PCBS)*⁸.

Provincie	Geschatte aantal inwoners
Jenin	352.875
Tubas & the Northern Valleys	68.779
Tulkarm	205.946
Nablus	431.584
Qalqiliya	127.025
Salfit	85.920
Ramallah & Al-Bireh	370.030
Jericho & Al -Aghwar	55.268
Jeruzalem	492.340
Bethlehem	244.704
Hebron	822.435

Tabel 1: bron PCBS

Er is nog een andere indeling mogelijk, namelijk in 'areas of control' die vlak door - en naast elkaar liggen. De Westelijke Jordaanoever is volgens de Oslo-akkoorden onderverdeeld in drie gebieden die overigens niet samenvallen met de provincies: *Area A* (17,2%) dat onder het gezag van de PA valt, *Area B* (23,8%) dat onder het gezamenlijke civiele bestuur van de PA en Israëliische veiligheidscontrole valt en *Area C* (59%) dat volledig onder Israëliisch gezag valt.⁹

Op de Westelijke Jordaanoever bevinden zich verder 19 vluchtelingenkampen. Van het noorden naar het zuiden zijn dat: Jenin Camp, Far'a Camp, Nur Shams Camp, Tulkarm Camp, Camp No.1, Askar Camp, Balata Camp, Deir' Amar Camp, Jalazone Camp, Am'ari Camp, Ein el-Sultan Camp, Kalandia Camp, Aqbat Jabr Camp, Shu'fat Camp, Beit Jibrin Camp, Aida Camp, Dheisheh Camp, Arroub Camp en Fawwar Camp. Van de inwoners van de Westelijke Jordaanoever staan ruim 871.000 personen geregistreerd als vluchteling bij de UNRWA.¹⁰

1.2

De veiligheidssituatie

Het geweld tegen Palestijnen op de Westelijke Jordaanoever is toegenomen sinds de Israëliische overheid op 13 februari 2023 de legalisering van negen nederzettingen van kolonisten op de Westelijke Jordaanoever had aangekondigd. Gedurende de verslagperiode is dit voortgezet en kenmerkt zich door militaire invallen van het Israëliische leger in Palestijnse woongebieden, met name in vluchtelingenkampen en door aanvallen van kolonisten op Palestijnen en hun eigendommen. Voor een uitgebreide achtergrond hiervan wordt verwezen naar pagina 9 en 10 van het rapport van CEDOCA, COI FOCUS Palestijns Gebied – Westelijke Jordaanoever Veiligheidssituatie.¹¹ Het Israëliische militaire optreden gaat gepaard met massale willekeurige arrestaties. Het geweld van de kolonisten heeft geleid tot verdere binnenlandse ontheemding van Palestijnse families.¹²

⁸ PCBS, Estimated population in The Palestine mid-year by governorate 1997-2026, gepubliceerd 26 mei 2021, [url](#)

⁹ Ministerie van Buitenlandse Zaken, algemeen ambtsbericht Palestijnse Gebieden april 2022, p.8, [url](#)

Voor een kaartje van deze indeling zie pagina 7 van COI FOCUS Palestijns Gebied – Westelijke Jordaanoever Veiligheidssituatie, 26 maart 2024, [url](#)

¹⁰ UNRWA: United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East; UNRWA, UNRWA West Bank Field Atlas 2021, [url](#)

¹¹ COI FOCUS Palestijns Gebied – Westelijke Jordaanoever Veiligheidssituatie, 26 maart 2024, [url](#)

¹² OCHA, Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #149, 3 april 2024, [url](#)

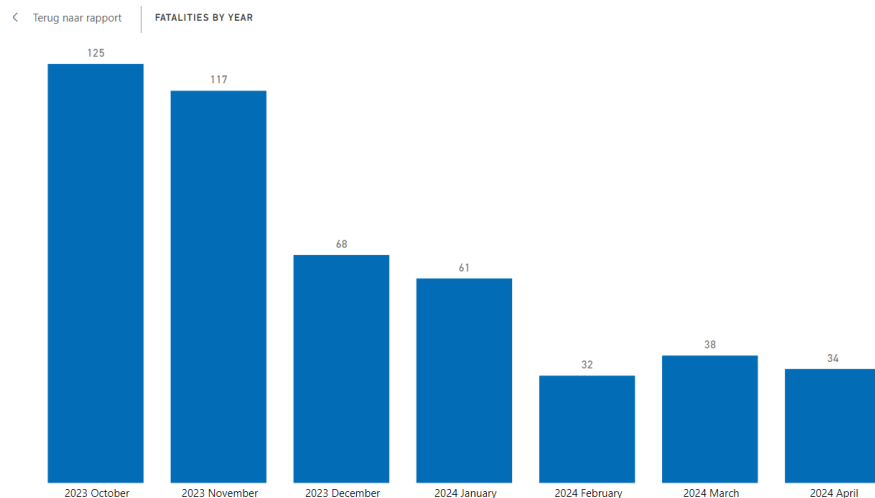
1.2.1

Palestijnse slachtoffers

Na het begin van de oorlog tussen Hamas en Israël sinds 7 oktober 2023 is ook het geweld op de Westelijke Jordaanoever opgelopen en dat heeft geleid tot een toename van het aantal omgekomen Palestijnen in de eerste maanden van de oorlog. Het aantal doden en gewonden vanaf 7 oktober 2023 wordt hieronder beschreven met behulp van de cijfers uit de database van OCHA.¹³

Uit de cijfers van OCHA blijkt dat in de periode van 7 oktober 2023 tot 22 april 2024 469 Palestijnen zijn gedood door de Israëlische veiligheidstroepen¹⁴ Van dit aantal zijn 160 Palestijnen gedood in de periode vanaf begin 2024.¹⁵ Uit een eerdere update op 3 april 2024 van het totaal aantal doden bleek dat onder de 428 doden 110 kinderen waren.¹⁶

Hieronder een overzicht, gegenereerd uit de database van OCHA, van het aantal omgekomen Palestijnen per maand vanaf 7 oktober 2023 tot 1 mei 2024:

Grafiek 1: aantal omgekomen Palestijnen per maand op de Westelijke Jordaanoever tussen 7 oktober 2023 en 1 mei 2024 (Totaal 475, Bron OCHA)¹⁷

Uit grafiek 1 blijkt dat het aantal dodelijke slachtoffers het hoogst was in oktober en november 2023 en dat vanaf december 2023 het aantal dodelijke slachtoffers per maand lager is geworden.

In een update van 1 mei 2024 meldt OCHA dat het totaal aantal doden op de Westelijke Jordaanoever en Oost-Jeruzalem vanaf 7 oktober 2023 is opgelopen tot 474 waarvan 116 kinderen. Van de gedode Palestijnen zijn 457 mensen door toedoen van Israëlische veiligheidstroepen omgekomen.¹⁸

¹³ Alle informatie over incidenten en slachtoffers op de Westelijke Jordaanoever wordt door OCHA-medewerkers pas na beoordeling en verificatie geregistreerd in de database; OCHA, Data on casualties, 29 april 2024, [url](#)

¹⁴ In het rapport van CEDOCA wordt de term 'Israëlische veiligheidsdiensten' gebruikt. OCHA spreekt over 'Israeli forces' en UNRWA over 'Israeli Security Forces (ISF)'. Om geen verwarring te veroorzaken met 'inlichtingendiensten', wordt in het onderhavige rapport gekozen voor de term: 'Israëlische veiligheidstroepen'. De verschillende benamingen verwijzen naar hetzelfde.

¹⁵ OCHA, Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #157, 24 april, 2024, [url](#)

¹⁶ OCHA, Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #149, 3 april 2024, [url](#)

¹⁷ OCHA, Data on casualties, 3 juni 2024, [url](#)

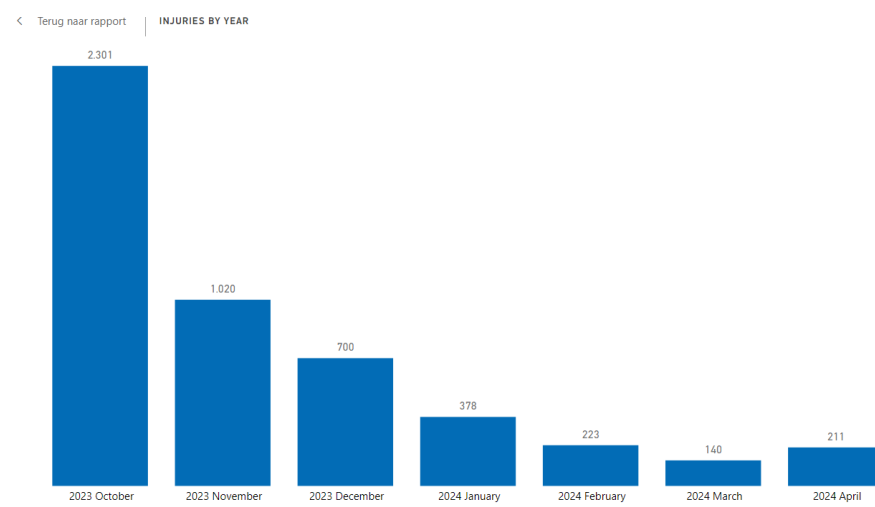
¹⁸ OCHA, Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #160, 1 mei, 2024, [url](#);
Volgens de database van OCHA zijn er in april 34 doden geregistreerd. De optelsom van het dodental in de vier bronnen van OCHA (Flash update 154, 157, 158 en 159) komt uit op 35 doden. Er is kennelijk een kleine

1.2.2

Palestijnse gewonden

In de periode van 7 oktober 2023 tot 1 april 2024 heeft OCHA 4.760 gewonde Palestijnen geregistreerd, waarvan 739 kinderen.¹⁹

In Grafiek 2 worden het aantal gewonde Palestijnen per maand uitgesplitst vanaf 7 oktober 2023 tot 22 april 2024. Het totaal aantal gewonden tot 22 april 2024 bedraagt 4.973.

Grafiek 2: aantal gewonde Palestijnen op de Westelijke Jordaanoever tussen 7 oktober 2023 en 21 april 2024 (Totaal 4.973, Bron OCHA)²⁰

Uit grafiek 2 blijkt dat het aantal gewonden per maand het hoogst was in de periode oktober-december 2023. Uit de database van OCHA blijkt verder dat van dit aantal 1.944 personen gewond zijn geraakt door het inademen van traangas, 1.666 doordat er met scherp is geschoten, 644 door fysiek geweld, 227 door rubberkogels, 28 door luchtaanvallen, 12 door traangasflessen en 452 door overig geweld.²¹

1.2.3

Locaties van het geweld

Uit de database van OCHA blijkt dat het merendeel van de gedode Palestijnen in de periode 7 oktober 2023 tot 21 april 2024 afkomstig is uit de 4 noordelijke provincies, te weten: Jenin 107 doden, Tulkarm 98, Nablus 58 en Tubas 29. In grafiek 3 wordt ingezoomd op de vluchtelingenkampen en dorpen/steden waar de meeste doden zijn gevallen. De eerste 7 locaties met de meeste doden in grafiek 3 (Jenin stad, Nur Shams Camp, Jenin Camp, Tulkarm Camp, El Far'a Camp en Tulkarm stad) vallen binnen de 4 noordelijke provincies. Tot slot blijkt uit de gegevens van OCHA dat 393 Palestijnen zijn gedood door scherpe munitie en 51 door luchtaanvallen.²²

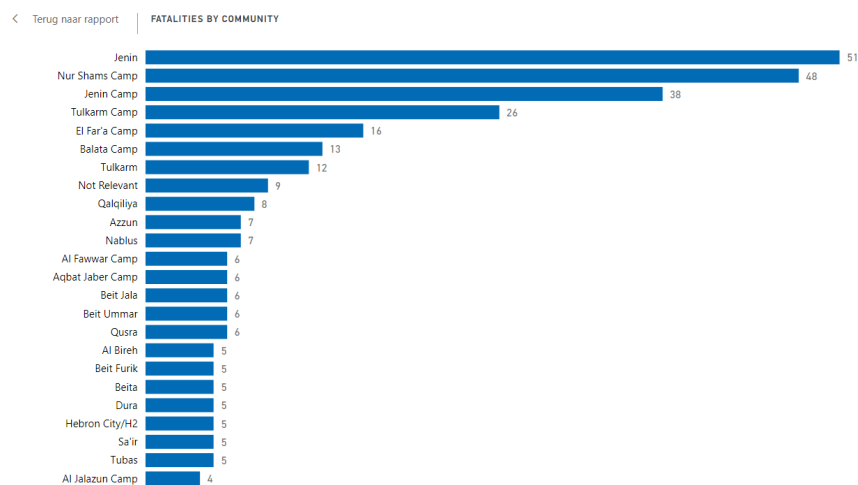
afwijking bij OCHA tussen de database en hetgeen ze rapporteren in de afzonderlijke flash-updates waarin de incidenten worden omschreven (zie verder hieronder paragraaf 1.2.4.).

¹⁹ OCHA, Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #149, 3 april 2024, [url](#)

²⁰ OCHA, Data on casualties, 29 april 2024, [url](#)

²¹ OCHA, Data on casualties, 29 april 2024, [url](#)

²² OCHA, Data on casualties, 29 april 2024, [url](#)

Grafiek 3: aantal doden per locatie in de periode tussen 7 oktober 2023 en 21 april 2024 (Totaal 306, bron OCHA) ²³

1.2.4

Voorbeelden van geweldsincidenten

In deze paragraaf worden voorbeelden gegeven van enkele geweldsincidenten die in april 2024 plaatsvonden op de Westelijke Jordanoever en door OCHA zijn gerapporteerd. OCHA publiceert één keer per week een update van de geweldsincidenten op de Westelijke Jordanoever. Het overzicht is geenszins uitputtend.

OCHA²⁴ meldt de volgende dodelijke incidenten onder vermelding van de locaties in de periode 9-15 april 2024:

- Tussen 12 en 15 april worden zeven Palestijnen gedood op de Westelijke Jordanoever waaronder twee kinderen. Drie Palestijnen werden gedood door Israëlische troepen en één door een kolonist. Van de overige drie doden is door OCHA de dader nog niet vastgesteld;
- Op 12 april wordt een 25-jarige Palestijn gedood tijdens een grootschalige inval door kolonisten in het dorp Al Mughayyir (provincie Ramallah);
- Op 13 april wordt een 17-jarige Palestijn gedood tijdens een inval door kolonisten in het dorp Beitun (provincie Ramallah);
- Op 12 april werden bij afzonderlijke invallen van het Israëlische leger twee Palestijnen gedood in Al Far'a Camp in de stad Tubas, de twee gedode Palestijnen waren naar verluidt niet betrokken bij een vuurgevecht;
- Op 15 april werd een 17-jarige Palestijn gedood toen Israëlische troepen een huis belegerden in de stad Nablus;
- Op 15 april werden twee Palestijnen doodgeschoten en drie anderen raakten gewond toen Israëlische kolonisten vee aan het hoeden waren op Palestijns grondgebied in de buurt van de herdersgemeenschap Tell al-Khashaba in de provincie Nablus.

²³ OCHA, Data on casualties, 29 april 2024, [url](#)

²⁴ OCHA, Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #154, 22 april 2024, [url](#)

OCHA²⁵ meldt de volgende dodelijke incidenten onder vermelding van de locaties in de periode 18-22 april 2024:

- Tussen 18 en 21 april 2024 zijn veertien Palestijnen gedood waarvan drie kinderen in Nur Shams Camp tijdens een belegering van het vluchtelingenkamp die 55 uur heeft geduurd. Bij deze militaire operatie zijn minstens vijftig personen gewond geraakt door scherpe munitie en twintig anderen gearresteerd;
- Bij twee verschillende incidenten zijn drie Palestijnen gedood. Een 43-jarige moeder van vier kinderen werd gedood bij *Hamra Checkpoint* op 19 april 2024 nadat zij naar verluidt betrokken was bij een steekpartij. Twee mannen van 18 en 19 jaar zijn bij *Beit Einun Military Gate* vlakbij Hebron gedood nadat zij verdacht werden van het beramen van een aanval;
- Op 20 april 2024 is een ambulancemedewerker doodgeschoten in het dorp As-Sawiya vlakbij Nablus.

OCHA²⁶ meldt het volgende dodelijke incident op 25 april 2024:

- Israëliëse troepen schieten een 16-jarige Palestijn dood in Ramallah-Stad als reactie op het gooien van stenen.

OCHA²⁷ meldt het volgende dodelijke incident op 27 april 2024:

- Israëliëse troepen schieten twee Palestijnen dood vlakbij de *Salem Barrier Checkpoint* in de provincie Jenin. Volgens het Israëliëse leger naderde een voertuig het *Checkpoint* en opende het vuur op Israëliëse troepen.

1.2.5

Daders van het geweld

Uit de database van OCHA blijkt dat in de verslagperiode de overgrote meerderheid van de Palestijnse doden (455 van 476) wordt toegeschreven aan Israëliëse veiligheidstroepen. Twaalf doden zijn veroorzaakt door geweld van Israëliëse kolonisten en van de overige gevallen is de dader onbekend of niet geheel duidelijk.²⁸

Vanaf 7 oktober 2023 tot 17 april 2024 heeft OCHA 774 aanvallen geregistreerd van Israëliëse kolonisten op Palestijnen. Zo rapporteert OCHA dat in de periode 9-15 april 2024 Israëliëse kolonisten 45 aanvallen op Palestijnen en hun eigendommen hebben gepleegd in 37 Palestijnse locaties. Van deze aanvallen hebben er 20 plaatsgevonden in de provincie Ramallah, Nablus en Jeruzalem. Volgens OCHA is er sprake van een verdrievoudiging van het aantal incidenten ten opzichte van week 2-8 april 2024. De kolonisten, begeleid door Israëliëse troepen, steken huizen en eigendommen van Palestijnen in brand, gebruiken dodelijk geweld en blokkeren toegangswegen.²⁹

Amnesty International meldt dat geverifieerde video's hebben aangetoond dat Israëliëse troepen die aanwezig waren tijdens gewelddadige aanvallen van

²⁵ OCHA, Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #157, 24 april 2024, [url](#)

²⁶ OCHA, Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #158, 26 april, 2024, [url](#)

²⁷ OCHA, Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #159, 29 april, 2024, [url](#)

²⁸ OCHA, Data on casualties, 1 mei 2024, [url](#)

²⁹ OCHA, Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #154, 22 april, 2024, [url](#)

kolonisten in april 2024 het geweld niet tegenhielden en in sommige gevallen deelnamen aan de aanvallen.³⁰

1.2.6 *Aard van het geweld*

Zoals reeds hierboven is aangegeven, zijn de meeste Palestijnen in de verslagperiode gedood door het gebruik van scherpe munitie en een klein aantal bij luchtaanvallen. Vanaf het begin van de oorlog op 7 oktober 2023 heeft Israël haar militaire operaties op de Westelijke Jordaanoever opgeschaald door het voeren van zogenaamde *search-and-arrest operations*³¹ waarbij 457 Palestijnen zijn gedood³² en zo'n 3.500 anderen zijn gearresteerd en in detentie gezet.³³

Uit onderzoek van Amnesty International blijkt dat Israël dodelijk geweld heeft gebruikt tijdens invallen op de Westelijke Jordaanoever in oktober 2023 waarbij ook minderjarigen zijn gedood. Verder laat door Amnesty International geverifieerd beeldmateriaal zien dat het Israëlische leger militaire bulldozers gebruikt om de infrastructuur te slopen. Getuigen hebben Amnesty International verteld dat tijdens een operatie in Nur Shams Camp woonhuizen werden bestormd en persoonlijke bezittingen werden vernield.³⁴

In de periode van 26 maart tot 1 april 2024 hebben de Israëlische veiligheidstroepen minstens 155 operaties uitgevoerd, waarvan 46 operaties in de provincie Hebron en 37 operaties in de provincies Jeruzalem en Bethlehem. Gemiddeld heeft Israël 690 militaire operaties per maand uitgevoerd vanaf 7 oktober.³⁵ De meest recente militaire operatie met veel doden is de eerdergenoemde belegering van Nur Shams Camp tussen 18 en 21 april 2024 waarbij veertien Palestijnen zijn gedood en minstens vijftig personen gewond zijn geraakt. Bij de inval hebben Israëlische troepen gebruik gemaakt van antitankraketten en gepantserde bulldozers.³⁶

UNRWA meldt dat tussen 22 en 28 april 2024 minstens 158 *search-and-arrest operations* zijn uitgevoerd door de Israëlische veiligheidstroepen op de Westelijke Jordaanoever en in Oost-Jeruzalem, gemiddeld zo'n 22 operaties per dag. Tijdens deze operaties zijn minstens 83 Palestijnen gearresteerd waaronder drie kinderen uit Jalazone Camp.³⁷

In de verslagperiode hebben de Israëlische veiligheidstroepen ook gebruik gemaakt van drone-aanvallen op de Westelijke Jordaanoever. Hieronder enkele voorbeelden:

- Op 23 februari 2024 wordt naar verluidt een Palestijnse militant gedood door een drone-aanval in de stad Jenin;³⁸
- Op 20 maart 2024 worden drie Palestijnen gedood door een drone-aanval in de stad Jenin;³⁹

³⁰ Amnesty International, Geweld Israëlische kolonisten onderstreept noodzaak ontmanteling apartheid, 22 april 2024, [url](#)

³¹ Amnesty International, Shocking spike in use of unlawful lethal force by Israeli forces against Palestinians in the occupied West Bank, 5 februari 2024, [url](#)

³² OCHA, Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #160, 1 mei, 2024, [url](#)

³³ Reliefweb, Systematic violation of human rights: The incarceration conditions of Palestinians in Israel since October 7, 29 februari 2024, [url](#)

³⁴ Amnesty International, Shoking spike in use of by Israeli forces against Palestinians in Occupied West Bank, 5 februari 2024, [url](#)

³⁵ OCHA, Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #149, 3 april 2024, [url](#)

³⁶ UNRWA, UNRWA Situation Report #103 on the situation in the Gaza Strip and the West Bank, including East Jerusalem, 23 april 2024, [url](#)

³⁷ UNRWA, UNRWA Situation Report #105 on the situation in the Gaza Strip and the West Bank, including East Jerusalem, 30 april 2024, [url](#)

³⁸ Al-Monitor, West Bank drone strike killed militant planning attack: Israel army, 23 februari 2024, [url](#)

³⁹ Reuters, Israeli air strike in West Bank kills three Palestinian fighters, 20 maart 2024, [url](#)

- Op 21 maart 2024 worden vier Palestijnen gedood door een drone-aanval in Nur Shams Camp.⁴⁰

1.2.7

Arrestaties

Sinds 7 oktober 2023 is het aantal Palestijnen dat opgepakt is tijdens *search-and-arrest operations* bijna verdubbeld. Volgens cijfers die Hamoked⁴¹ heeft verzameld en afkomstig zijn van de *Israel Prison Service (IPS)* zaten in september 2023 5.088 Palestijnen vast in Israëliëse gevangenissen waarvan 1.264 in administratieve detentie en 1.460 in voorlopige hechtenis. Dit aantal is op 1 mei 2024 gestegen naar 9.088 waarvan 3.424 in administratieve detentie en 2.727 in voorlopige hechtenis.⁴² De gevangene in administratieve detentie wordt vastgehouden zonder aanklacht.

Volgens een recent rapport van *Physicians for Human Rights Israel* zijn de gevangenissen overvol en de omstandigheden aanzienlijk verslechterd. Het rapport spreekt van "systematische mensenrechtenschendingen" van Palestijnen in Israëliëse gevangenissen. Het rapport meldt onder andere schending van het recht op gezondheid en gezondheidszorg en Palestijnen krijgen een totaal verbod op contact met de buitenwereld. Ondanks de door mensenrechtenorganisaties ingediende petitie bij het Israëliëse Hooggerechtshof, onderbouwd met getuigenverklaringen over de gevangenisomstandigheden, volgde het Israëliëse Hooggerechtshof het betoog van de staat dat de genomen maatregelen ("*the diminished incarceration conditions and the isolation from the outside world*") noodzakelijk waren voor de handhaving van de veiligheid.⁴³

In een eerder rapport van de VN-mensenrechtencommissie OHCHR van 27 december 2023 werd al melding gemaakt van verslechterde detentie-omstandigheden en slechte behandeling van Palestijnen die vanwege 'veiligheidsredenen' waren opgepakt en zes Palestijnen waren op dat moment al overleden in detentie.⁴⁴

⁴⁰ Anadolu Agency, 4 Palestinians killed in Israeli drone strike in West Bank, 21 maart 2024, [url](#)

⁴¹ Hamoked, opgericht in 1988, is een mensenrechten-ngo die Palestijnen bijstaat in de Palestijnse Gebieden, [url](#)

⁴² Hamoked, "Security" inmates are held in prisons inside Israel, ongedateerd, [url](#)

⁴³ Reliefweb, Systematic violation of human rights: The incarceration conditions of Palestinians in Israel since October 7, 29 februari 2024, [url](#)

⁴⁴ OHCHR, The human rights situation in the occupied West Bank including East Jerusalem, 27 december 2023, [url](#)

2 De humanitaire situatie op de Westelijke Jordaanoever

2.1 Economische gevolgen

Door de oorlog in Gaza heeft Israël om veiligheidsredenen vergaande maatregelen ingevoerd die de bewegingsvrijheid van Palestijnen op de Westelijke Jordaanoever en Oost-Jeruzalem beperken. Nieuwe wegversperringen en *checkpoints* zijn ingevoerd en wegen afgesloten. OCHA heeft midden december 2023 gemeld dat er 49 wegversperringen zijn bijgekomen sinds 7 oktober 2023, zodat het totaal 694 werd.⁴⁵ Werkvergunningen van Palestijnse arbeiders die werkzaam waren in Israël zijn ingetrokken.⁴⁶ Werknemers, handelaren en Palestijnen die werkzaam zijn voor VN-organisaties mogen Israël en Oost-Jeruzalem niet meer inreizen. Door de Israëlische maatregelen is ongeveer 60% van de Palestijnse economie ontwricht. Eind januari 2024 waren 306.00 banen verloren gegaan op de Westelijke Jordaanoever.⁴⁷

Volgens de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO) staat het banenverlies gelijk aan een inkomensverlies per dag van 21,7 miljoen dollar en indien de oorlog voortduurt zal naar verwachting de werkloosheid stijgen naar 45,5% in juni 2024. In februari 2024 waren werknemers in de publieke sector al maanden niet uitbetaald wat neerkomt op een totaal inkomensverlies van 102,7 miljoen dollar.⁴⁸

Uit een rapport van de Wereldbank blijkt dat bedrijven in de particuliere sector op de Westelijke Jordaanoever belemmerd worden in hun economische activiteiten door de dalende koopkracht, de stijgende prijzen en de beperkingen op het goederenverkeer. 170.000 Palestijnen die tot 7 oktober 2023 werkzaam waren in Israël hebben hun baan verloren of kunnen de plaats waar zij werken niet meer bereiken vanwege de opgelegde Israëlische reisbeperkingen.⁴⁹

2.2 Binnenlandse ontheemding

De Israëlische *search-and-arrest operations* en aanvallen van kolonisten hebben geleid tot binnenlandse ontheemding op de Westelijke Jordaanoever.

Vanaf het begin van de oorlog op 7 oktober 2023 tot 1 april 2024 zijn ongeveer 1.765 Palestijnen, waarvan 43% kinderen, ontheemd geraakt op de westelijke Jordaanoever en Oost-Jeruzalem. Dit betreft gemiddeld 294 personen per maand. Dit is ruim een verdubbeling van het aantal binnenlands ontheemden ten opzichte van de eerste negen maanden van 2023 toen het gemiddelde aantal ontheemden 128 personen per maand was.

Meer dan de helft (961 personen) werd ontheemd tijdens militaire operaties waarvan 94% plaatsvond in de vluchtelingenkampen van Nur Shams, Tulkarm en Jenin.⁵⁰

Uit een onderzoek van Human Rights Watch blijkt dat gewapende kolonisten onder begeleiding van Israëlische legereenheden in oktober en november 2023 inwoners

⁴⁵ Freedom House, West Bank: Freedom In The World 2024 Country Report, [url](#)

⁴⁶ B'Tselem, Israel is drastically restricting movement in the West Bank since the start of the Gaza war, disrupting the lives of 2 million Palestinians, 20 maart 2024, [url](#)

⁴⁷ OCHA, Flash Appeal for the Occupied Palestinian Territory 2024, 17 april 2024, [url](#)

⁴⁸ ILO, Impact of the war in Gaza on the labour market and livelihoods in the Occupied Palestinian Territory: Bulletin No.3, 18 maart 2024, [url](#)

⁴⁹ World Bank, Note on the impacts of the conflict in the Middle East on the Palestinian Economy February 2024, [url](#)

⁵⁰ OCHA, Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #160, 1 mei 2024, [url](#)

uit verschillende locaties in de omgeving van Hebron hebben verdreven uit hun woonplaatsen. Het bewijsmateriaal waar Human Rights Watch over beschikt, toont aan dat Palestijnse bewoners werden aangevallen, mishandeld en met doodsbedreigingen uit huis werden gezet en verjaagd.⁵¹

Als gevolg van het geweld door kolonisten zijn in de periode 7 oktober 2023 tot 1 april 2024 206 huishoudens bestaande uit 1.244 mensen waarvan 603 kinderen ontheemd geraakt. De ontheemde huishoudens zijn afkomstig uit ten minste 20 herders-/ Bedoeïengemeenschappen.⁵²

Aanvallen van kolonisten hebben in de periode van 9-15 april 2024 in de provincie Nablus geleid tot de ontheemding van 36 personen nadat hun woningen in brand waren gestoken.⁵³

2.3

Sloop van huizen en infrastructuur

Op de Westelijke Jordaanoever zijn gedurende de verslagperiode ook huizen gesloopt en eigendommen van Palestijnen vernield. Het voorwendsel van het niet hebben van een bouwvergunning is een veelvoorkomende reden voor het slopen van Palestijnse woningen. Daarnaast worden woningen gesloopt als strafmaatregel.⁵⁴

Volgens OHCHR⁵⁵ hebben de Israëlische autoriteiten de sloop van Palestijnse huizen op de westelijke Jordaanoever, de uitbreiding van nederzettingen en de gedwongen ontheemding van Palestijnen versneld sinds 7 oktober 2023. De Verenigde Naties heeft bij de Israëlische autoriteiten onder de aandacht gebracht dat naast dat Palestijnen het recht hebben op adequate huisvesting, het vernietigen van huizen zonder militaire noodzaak aangemerkt zou kunnen worden als een oorlogsmisdrijf.⁵⁶

Volgens cijfers uit de database van OCHA hebben de Israëlische autoriteiten 384 Palestijnse *structures* (huizen en gebouwen) gesloopt in de periode van 1 januari tot 1 mei 2024, waardoor 650 Palestijnen ontheemd zijn geraakt. Het merendeel van de sloop, 61%, heeft plaatsgevonden in Area C, 21% in Area A en B⁵⁷ en 17% in Oost-Jeruzalem.⁵⁸

De term *structures* wordt als volgt nader uitgelegd door OCHA:

*'Demolished structures may be residential, livelihood-related, service-related or part of infrastructure. Residential structures – homes, certain parts of homes, apartment buildings etc. – may be inhabited (in which case their demolition typically results in displacement) or uninhabited (for example, if they are under construction). Livelihood structures may include shops, animal shelters, walls, warehouses and more. Structures that are part of infrastructure may include water pipes, roads, network facilities, among others.'*⁵⁹

⁵¹ Human Rights Watch, West Bank: Israel Responsible for Rising Settler Violence, 17 april 2024, [url](#)

⁵² OCHA, Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #149, 3 april 2024, [url](#)

⁵³ OCHA, Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #154, 22 april, 2024, [url](#)

⁵⁴ OCHA, Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #157, 24 april 2024, [url](#)

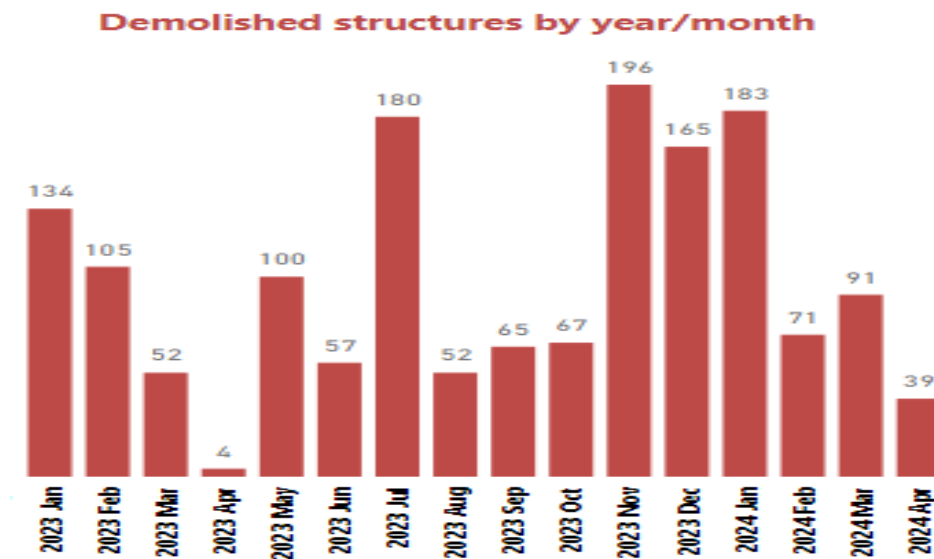
⁵⁵ The Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR)

⁵⁶ UN, UN Human Rights Office calls on Israeli authorities to halt imminent home demolitions and forced displacement of Palestinians in Al Bustan, occupied East Jerusalem, 11 maart 2024, [url](#)

⁵⁷ Area A valt onder het gezag van de Palestijnse Autoriteit (PA), Area B valt onder het gezamenlijke civiele bestuur van de PA en Israëlische veiligheidscontrole en Area C valt volledig onder Israëlisch gezag.

⁵⁸ OCHA, Data on demolition and displacement in the West Bank, [url](#)

⁵⁹ OCHA, Data on demolition and displacement in the West Bank, [url](#)

Grafiek 4: aantal gesloopte Palestijnse gebouwen per maand vanaf 1 januari 2023 tot 30 april 2024 (Bron: OCHA)⁶⁰

In grafiek 4 is het aantal gesloopte *structures* per maand aangegeven uit de database van OCHA. Daaruit blijkt dat in de 10 maanden tussen 1 januari en 31 oktober 2023 816 *structures* zijn neergehaald als (straf)maatregel, gemiddeld 81 per maand. In de 6 maanden vanaf 1 november 2023 tot 30 april 2024 zijn 745 *structures* gesloopt (gemiddeld 124 per maand).⁶¹

Van 1 februari tot 30 april 2024 zijn 201 *structures* gesloopt, waarvan 66 betrekking hebben op de categorie woningen, 69 op landbouw en 32 op *livelihood*. Hierdoor zijn 341 mensen ontheemd geraakt, waaronder 132 kinderen.⁶²

Door de Israëlische militaire operaties in de vluchtelingenkampen op de Westelijke Jordaanoever is volgens UNRWA tussen december 2023 en januari 2024 veel schade toegebracht aan de gebouwen. Naar verluidt zijn meer dan 2.500 woningen in Jenin Camp getroffen. Ernstige schade werd ook geregistreerd bij meer dan 2.100 woningen in Nur Shams Camp en Tulkarm Camp. Volgens Shelter Cluster Palestine heeft UNRWA 5 miljoen dollar extra nodig om de beschadigde woningen te repareren. Verder moeten meer dan 3.000 woningen in Area C en 1.000 in Oost-Jeruzalem worden gerepareerd.⁶³

In een gezamenlijk rapport van drie Palestijnse mensenrechtenorganisaties⁶⁴ wordt gemeld dat tijdens de Israëlische operaties op de Westelijke Jordaanoever in januari en februari 2024 uitgebreide vernielingen zijn aangericht aan straten, de waterleiding en aan de elektriciteits- en telecommunicatienetwerken in de vluchtelingenkampen van Jenin, Tulkarm, Nur Shams en Balata. Verder maakt het rapport melding van de vernieling van zes tuinbouwkassen en een waterput door kolonisten in Tarqumiya, ten westen van Hebron en de verbranding van een broeikas in het dorp Thaher al-'abed in het zuidwesten van Jenin.⁶⁵

⁶⁰ OCHA, Data on demolition and displacement in the West Bank, [url](#)

⁶¹ OCHA, Data on demolition and displacement in the West Bank, [url](#)

⁶² OCHA, Data on demolition and displacement in the West Bank, [url](#)

⁶³ Global Shelter Cluster, Shelter Cluster-West Bank Snapshot 12 Mar 2024, [url](#)

⁶⁴ The Palestinian Centre for Human Rights (PCHR), Al Mezan en Al-Haq

⁶⁵ Al-Haq, Report on Israel's Crimes and Violations of Palestinians' Rights in the West Bank in January and February 2024, 22 maart 2024, [url](#)

2.4 Gezondheidszorg

De ingevoerde beperkende maatregelen op de bewegingsvrijheid voor Palestijnen op de Westelijke Jordaanoever en Oost-Jeruzalem sinds 7 oktober 2023 hebben de toegang tot medische zorg en levering van medische voorzieningen bemoeilijkt en soms onmogelijk gemaakt. Daarnaast is de medische zorg ook onbetaalbaar geworden voor veel Palestijnen vanwege de stijgende medicijnenkosten. De financiële tekorten waar de Palestijnse Autoriteit vanaf het begin van de oorlog mee te kampen heeft, hebben geleid tot het verlagen van de salarissen van medewerkers in de gezondheidszorg wat vervolgens voor meer arbeidsverzuim heeft gezorgd. In Area C waar voor 7 oktober 2023 172 mobiele klinieken medische zorg verleenden, zijn slechts 120 klinieken nog operationeel.⁶⁶ Amnesty International zegt dat Israël de ingehouden inkomstenbelasting⁶⁷ die namens de Palestijnse Autoriteit wordt geïnd niet heeft overgemaakt met als uiteindelijk gevolg tekorten aan medicijnen.⁶⁸

De WHO meldt dat in de periode van 7 oktober 2023 tot 23 april 2024 447 aanvallen hebben plaatsgevonden op de gezondheidszorgcentra in de Westelijke Jordaanoever. Bij deze aanvallen zijn twaalf mensen gedood en 95 gewond geraakt. De noordelijke provincies met de meeste aanvallen op de gezondheidszorg zijn: Jenin, Tulkarm en Nablus. Met betrekking tot het belemmeren van medische zorg zijn in de provincie Jenin 57 gevallen geregistreerd, in de provincie Tulkarm 70 en in de provincie Nablus 74. Verder heeft de WHO diverse andere gevallen geregistreerd waarbij sprake was van het gebruik van geweld, militaire doorzoekingen en detentie.⁶⁹

2.5 Onderwijs

Door de opgelegde beperkingen ten aanzien van de bewegingsvrijheid van Palestijnen op de Westelijke Jordaanoever en Oost-Jeruzalem zijn scholen en universiteiten onbereikbaar geworden. OCHA meldt dat de Palestijnse Autoriteit is overgegaan naar afstandsonderwijs, terwijl UNRWA-scholen nog operationeel zijn en alleen sluiten tijdens geweldsincidenten.⁷⁰ UNRWA-scholen zijn meestal gelegen in vluchtelingenkampen en blijven daarom bereikbaar voor scholieren. De UNRWA-scholen schakelen alleen over naar afstandsonderwijs als deze niet open kunnen gaan.⁷¹ Drie scholen in Hebron hebben na bijna zeven maanden hun deuren weer geopend nadat de Israëlische autoriteiten toestemming hebben verleend aan de leerkrachten om het gebied weer te betreden.⁷²

2.6 Humanitaire hulp

In het bijgewerkte rapport *UNRWA Updated oPT Flash Appeal April – December 2024*, wordt aangegeven dat UNRWA 85 miljoen dollar nodig heeft om te kunnen voldoen aan de meest dringende basisbehoeften van 200.000 Palestijnen op de Westelijke Jordaanoever, inclusief Oost-Jeruzalem.⁷³

In het rapport wordt aangegeven dat 4.000 Palestijnse huishoudens die getroffen zijn door het geweld van de kolonisten en de militaire operaties geholpen zullen worden met *cash-based assistance* voor reparatiewerkzaamheden van hun

⁶⁶ OCHA, Flash Appeal for the Occupied Palestinian Territory 2024, p. 12, 17 april 2024, [url](#)

⁶⁷ Dit betreft belastinggeld dat Israël conform vaste afspraken heft op ingevoerde goederen die bestemd zijn voor de Palestijnse Gebieden. Het geld wordt vervolgens overgedragen aan de Palestijnse Autoriteit.

⁶⁸ Amnesty International, Report Israel and Occupied Palestinian Territories, April 2024, [url](#)

⁶⁹ WHO, WHO EMRO | Infographics | Information resources | Palestine site, Impact of health attacks in West Bank (7 Oktober 2023 until 23 April 2024, 18:00), 26 april 2024, [url](#)

⁷⁰ OCHA, Flash Appeal for the Occupied Palestinian Territory 2024, 17 april 2024, [url](#)

⁷¹ UNRWA, Education Day 2024: end to conflict is imperative for a return to learning in Palestine, 24 januari 2024, [url](#)

⁷² OCHA, Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #160, 1 mei 2024, [url](#)

⁷³ UNRWA, UNRWA Updated oPT Flash Appeal April – December 2024, 24 april 2024, [url](#)

woningen. Verder zal UNRWA noodzakelijke reparaties verrichten aan beschadigde infrastructuur en water- en sanitaire voorzieningen in de vluchtelingenkampen. Ook zal UNRWA de meest kwetsbare groep vluchtelingen op de Westelijke Jordanoever, met name 38.000 bedoeïenen en leden van herdersgemeenschappen, blijven voorzien van onder andere voedsel in natura en in samenwerking met het Wereldvoedselprogramma (WFP) voedselbonnen verstrekken aan 15.000 vluchtelingenhuishoudens. De financiële ondersteuning van 4.400 gestrande werknemers en patiënten uit Gaza wordt eveneens voortgezet door het geven van *Multi-purpose Cash Assistance* zodat deze groep in hun basisbehoeften kunnen blijven voorzien.⁷⁴

België die eerder op 1 maart 2024⁷⁵ de financiering van UNRWA heeft hervat, heeft volgens een recent nieuwsbericht van UNRWA een meerjarige financieringsovereenkomst getekend met UNRWA voor een totaalbedrag van € 27,5 miljoen voor de komende drie jaren.⁷⁶

Het humanitaire fonds voor de bezette Palestijnse Gebieden (*The oPT Humanitarian Fund*) dat aangestuurd wordt door OCHA heeft lopende projecten ter waarde van 10,8 miljoen dollar voor het leveren van noodhulp voor de Westelijke Jordanoever. Op de Westelijke Jordanoever heeft dit fonds nog 5 miljoen dollar extra toegewezen aan partners (VN-hulporganisaties en ngo's) om snel te kunnen ingrijpen bij noodsituaties.⁷⁷

Uit de *The oPT Humanitarian Fund dashboard* blijkt dat de lopende projecten zich voornamelijk richten op voedselzekerheid, gezondheidszorg, onderdak, bescherming, water en sanitaire voorzieningen, onderwijs en *Multi-purpose Cash Assistance*.⁷⁸

⁷⁴ UNRWA, UNRWA Updated oPT Flash Appeal April – December 2024, 24 april 2024, [url](#)

⁷⁵ Caroline Gennez (belgium.be), Belgische regering herbevestigt steun aan UNRWA, 1 maart 2024, [url](#)

⁷⁶ UNRWA, Belgium Signs New EUR 27.5M Agreement with UNRWA, 19 april 2024, [url](#)

⁷⁷ OCHA, Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #158, 26 april, 2024, [url](#)

⁷⁸ OCHA, oPT Humanitarian Fund - Monthly-update, March 2024, [url](#)

3 Lijst van gebruikte bronnen

Al-Haq, Report on Israel's Crimes and Violations of Palestinians' Rights in the West Bank in January and February 2024, 22 maart 2024, <https://www.alhaq.org/advocacy/22791.html>, geraadpleegd 3 mei 2024

Al-Monitor, West Bank drone strike killed militant planning attack: Israel army, 23 februari 2024, <https://www.al-monitor.com/originals/2024/02/west-bank-drone-strike-killed-militant-planning-attack-israel-army>, geraadpleegd 2 mei 2024

Amnesty International, Geweld Israëlische kolonisten onderstreept noodzaak ontmanteling apartheid, 22 april 2024, <https://www.amnesty.nl/actueel/geweld-israëlische-kolonisten-onderstreept-noodzaak-ontmanteling-apartheid#:~:text=Tussen%2012%20en%2016%20april,bomen%20en%20voertuigen%20in%20brand.>, geraadpleegd 1 mei 2024

Amnesty International, Report Israel and Occupied Palestinian Territories, April 2024, <https://www.amnesty.org/en/location/middle-east-and-north-africa/middle-east/israel-and-occupied-palestinian-territories/report-israel-and-occupied-palestinian-territories/>, geraadpleegd 6 mei 2024

Amnesty International, Shoking spike in use of unlawful lethal force by Israeli forces against Palestinians in Occupied West Bank, 5 februari 2024, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2024/02/shocking-spike-in-use-of-unlawful-lethal-force-by-israeli-forces-against-palestinians-in-the-occupied-west-bank/>, geraadpleegd 6 mei 2024

Anadolu Agency, 4 Palestinians killed in Israeli drone strike in West Bank, 21 maart 2024, <https://www.aa.com.tr/en/middle-east/4-palestinians-killed-in-israeli-drone-strike-in-west-bank/3170132>, geraadpleegd 2 mei 2024

B'Tselem, Israel is drastically restricting movement in the West Bank since the start of the Gaza war, disrupting the lives of 2 million Palestinians, 20 maart 2024, https://www.btselem.org/video/20240305_israel_drastically_restricting_movement_in_the_west_bank_since_start_of_the_gaza_war#full, geraadpleegd 6 mei 2024

Caroline Gennez (belgium.be), Belgische regering herbevestigt steun aan UNRWA, 1 maart 2024, <https://gennez.belgium.be/nl/belgische-regering-herbevestigt-steun-aan-unrwa>, geraadpleegd 6 mei 2024

CIA, The World Factbook, cia.gov/the-world-factbook/countries/west-bank/#people-and-society, geraadpleegd 29 april 2024

COI FOCUS Palestijns Gebied – Westelijke Jordaanoever Veiligheidssituatie, 26 maart 2024, <https://www.cqvs.be/nl/landeninfo/westelijke-jordaanoever-veiligheidssituatie-0>

ECFR (European Council on Foreign Relations), Mapping Palestinian Politics, Governorates, https://ecfr.eu/special/mapping_palestinian_politics/governorates/, geraadpleegd 29 april 2024

Freedom House, West Bank: Freedom In The World 2024 Country Report, <https://freedomhouse.org/country/west-bank/freedom-world/2024>, geraadpleegd 15 mei 2024

Global Shelter Cluster, Shelter Cluster-West Bank Snapshot 12 Mar 2024, <https://sheltercluster.org/palestine/documents/shelter-cluster-west-bank-snapshot-12-mar-2024>, geraadpleegd 3 mei 2024

Hamoked, "Security" inmates are held in prisons inside Israel, ongedateerd, <https://hamoked.org/prisoners-charts.php>, geraadpleegd 15 mei 2024

Human Rights Watch, West Bank: Israel Responsible for Rising Settler Violence, 17 april 2024, <https://www.hrw.org/news/2024/04/17/west-bank-israel-responsible-rising-settler-violence>, geraadpleegd 2 mei 2024

ILO (International Labour Organization), Impact of the war in Gaza on the labour market and livelihoods in the Occupied Palestinian Territory: Bulletin No.3, 18 maart 2024, <https://www.ilo.org/publications/impact-war-gaza-labour-market-and-livelihoods-occupied-palestinian>, geraadpleegd 2 mei 2024

Ministerie van Buitenlandse Zaken, algemeen ambtsbericht Palestijnse Gebieden april 2022, p.7-8, https://ind.pucoverheid.nl/doc/PUC_1289885_1/1/

OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Data on casualties, 29 april 2024, <https://www.ochaopt.org/data/casualties>, geraadpleegd op: 29 april 2024, 30 april 2024, 1 mei 2024, 3 juni 2024

OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Data on demolition and displacement in the West Bank, <https://app.powerbi.com/view?r=eyJrIjoiaMmJkZGRhYWQtdODk0MS00MWJkLWI2NTktMDg1NGJlMGNiY2Y3IiwidCI6IjBmOWUzNWRiLTU0NGYtNGY2MC1iZGNjLTViYTQxNmU2ZGM3MCI6ImMiOjh9>, geraadpleegd 3 mei 2024

OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Data on demolition and displacement in the West Bank, <https://www.ochaopt.org/data/demolition>, geraadpleegd 3 mei 2024 en 27 mei 2024

OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Flash Appeal for the Occupied Palestinian Territory 2024, p.11-12, 17 april 2024, <https://www.ochaopt.org/content/flash-appeal-occupied-palestinian-territory-2024>, geraadpleegd 2 mei 2024

OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #149, 3 april 2024, <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-149-mapbox>, geraadpleegd 29 april 2024

OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #154, 17 april, 2024, <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-154>, geraadpleegd 1 mei 2024

OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #157, 24 april 2024,

<https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-157>, geraadpleegd 30 april 2024

OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #158, 26 april, 2024 , <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-158>, geraadpleegd 1 mei 2024

OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #159, 29 april, 2024, <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-159>, geraadpleegd 1 mei 2024

OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), Hostilities in the Gaza Strip and Israel | Flash Update #160, 1 mei 2024, <https://www.ochaopt.org/content/hostilities-gaza-strip-and-israel-flash-update-160>, geraadpleegd 2 mei 2024

OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), opt Humanitarian Fund - Monthly-update, March 2024, <https://www.ochaopt.org/page/opt-humanitarian-fund/monthly-update>, geraadpleegd 7 mei 2024

OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), West Bank governorates (Jul 2005), <https://www.unocha.org/publications/map/occupied-palestinian-territory/west-bank-governorates-jul-2005>, geraadpleegd 27 mei 2024

OHCHR (Office of the High Commissioner for Human Rights), The Human rights situation in the occupied West Bank including East Jerusalem, 27 december 2023, [Flash report on the human rights situation in the West Bank including East Jerusalem, 7 October - 20 November 2023 | OHCHR](https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/12/20231227-human-rights-situation-in-the-occupied-west-bank-including-east-jerusalem), geraadpleegd 2 mei 2024

PCBS, Estimated population in The Palestine mid-year by governorate, 1997-2026, gepubliceerd 26 mei 2021, https://www.pcbs.gov.ps/statisticsIndicatorsTables.aspx?lang=en&table_id=676, geraadpleegd 15 mei 2024

Reliefweb, Systematic violation of human rights: The incarceration conditions of Palestinians in Israel since October 7, 29 februari 2024, p. 1-3, 10, 13 <https://reliefweb.int/report/occupied-palestinian-territory/systematic-violation-human-rights-incarceration-conditions-palestinians-israel-october-7-february-2024>, geraadpleegd 2 mei 2024

Reuters, Israeli air strike in West Bank kills three Palestinian fighters, 20 maart 2024, <https://www.reuters.com/world/middle-east/israeli-air-strike-west-bank-kills-three-palestinian-fighters-2024-03-20/>, geraadpleegd 2 mei 2024

UN, UN Human Rights Office calls on Israeli authorities to halt imminent home demolitions and forced displacement of Palestinians in Al Bustan, occupied East Jerusalem, 11 maart 2024, <https://www.un.org/unispal/document/un-human-rights-office-calls-on-israeli-authorities-to-halt-imminent-home-demolitions-and-forced-displacement-of-palestinians-in-al-bustan-occupied-east-jerusalem-ohchr-opt-press-release/>, geraadpleegd 3 mei 2024

UNRWA (United Nations Relief and Works Agency for Palestine), Belgium Signs New EUR 27.5M Agreement with UNRWA, 19 april 2024, <https://www.unrwa.org/newsroom/news-releases/belgium-signs-new-eur-275m-agreement-unrwa>, geraadpleegd 6 mei 2024

UNRWA (United Nations Relief and Works Agency for Palestine), Education Day 2024: end to conflict is imperative for a return to learning in Palestine, 24 januari 2024, <https://www.unrwa.org/newsroom/official-statements/education-day-2024-end-conflict-imperative-return-learning-palestine>, geraadpleegd 6 mei 2024

UNRWA (United Nations Relief and Works Agency for Palestine), UNRWA Situation Report #103 on the situation in the Gaza Strip and the West Bank, including East Jerusalem, 23 april 2024, https://www.unrwa.org/resources/reports/unrwa-situation-report-103-situation-gaza-strip-and-west-bank-including-east-jerusalem?_cf_chl_rt_tk=tY89mpEPBmdvH65hSwPNCDUdD_JSMLvGO0yXH69Jv6U-1713867417-0.0.1.1-1749, geraadpleegd 1 mei 2024

UNRWA (United Nations Relief and Works Agency for Palestine), UNRWA Situation Report #105 on the situation in the Gaza Strip and the West Bank, including East Jerusalem, 30 april 2024, <https://www.unrwa.org/resources/reports/unrwa-situation-report-105-situation-gaza-strip-and-west-bank-including-east-jerusalem>, geraadpleegd 1 mei 2024

UNRWA (United Nations Relief and Works Agency for Palestine), UNRWA Updated oPT Flash Appeal April – December 2024, 24 april 2024, p. 4, 12 en 18, <https://www.unrwa.org/resources/emergency-appeals/unrwa-updated-opt-flash-appeal-april-%E2%80%93-december-2024>, geraadpleegd 6 mei 2024

UNRWA (United Nations Relief and Works Agency for Palestine), UNRWA West Bank Field Atlas 2021, <https://www.unrwa.org/where-we-work/west-bank>, geraadpleegd 29 april 2024

WHO (World Health Organization), WHO EMRO | Infographics | Information resources | Palestine site, Impact of health attacks in West Bank (7 Oktober 2023 until 23 April 2024, 18:00), 26 april 2024, <https://www.emro.who.int/opt/information-resources/infographics.html>, geraadpleegd 3 mei 2024

World Bank, Note on the impacts of the conflict in the Middle East on the Palestinian Economy February 2024, p. 6-7, <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/db985000fa4b7237616dbca501d674dc-0280012024/note-on-the-impacts-of-the-conflict-in-the-middle-east-on-the-palestinian-economy>, geraadpleegd 2 mei 2024